

«بخشنامه»

حوزه: معاونت بیمه ای

موضوع: اصلاح برخی از بندهای بخشنامه شماره ۱۴ مشترک فنی و درآمد

مدیران کل تأمین اجتماعی استان

باسلام و صلوات بر محمد و آل محمد (ص)

در راستای شفاف سازی مقررات، تسهیل در ارائه خدمات، ایجاد وحدت رویه در انجام امور و همچنین با توجه به اصلاحات سیستمی صورت گرفته پیرو غیرحضور نمودن فرآیندهای مرتبط با کفالت، به موجب مفاد این بخشنامه برخی بندهای بخشنامه شماره ۱۴ مشترک فنی و درآمد به شرح ذیل اصلاح و جایگزین می گردد:

متن جایگزین بند ۲:

۲- شرایط احراز:

در صورت حصول تمام شرایط ذیل موضوع تحت تکفل قرار گرفتن پدر یا مادر بیمه شده و شوهر بیمه شده زن / مستمری بگیر می تواند مبنای بررسی و اقدام واحدها قرار گیرد.

الف - سن پدر ۶۰ سال تمام ، سن مادر ۵۵ سال تمام / سن شوهر از ۶۰ سال متجاوز باشد یا در موارد عدم احراز شرایط سنی، به تشخیص کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی از کارافتاده کلی باشند.

ب - بیمه شده/ مستمری بگیر در تأمین معاش نقش اساسی را داشته باشد.

ج - به موجب قانون تأمین اجتماعی مستمری دریافت نمایند.

تذکره: آن دسته از والدین بیمه شدگان و یا شوهر بیمه شده زن که مجموع مبلغ مستمری دریافتی آنان از حداقل مستمری موضوع ماده ۱۱۱ قانون تأمین اجتماعی کمتر باشد، می توانند در زمان حیات فرزند/ زوجه خود با ارائه درخواست انصراف از مستمری و ثبت آن در دفترخانه اسناد رسمی نسبت به ارائه تقاضای کفالت اقدام نمایند.

بدیهی است که این انصراف به منزله تأیید تحت تکفل بودن فرد متقاضی نیست و تأیید یا رد درخواست موصوف منوط به انجام بررسی های لازم حسب ضوابط این بخشنامه خواهد بود. در صورتی که شرایط کفالت احراز گردید؛ مادام که مستمری مزبور مورد مطالبه مجدد قرار نگیرد، فرد تحت کفالت فرزند یا زوجه به شمار می آید.

د - در زمان ارائه تقاضای کفالت ، بیمه شده سازمان نباشند. (به استثناء بیمه زنان خانه دار و دانشجویان)

«بخشنامه»

۵ - مشمول سایر صندوقهای بیمه و بازنشستگی از نظر پرداخت حق بیمه یا کسور بازنشستگی و یا دریافت حقوق و مستمری نباشند.

تذکره: در مواردی که فرد متقاضی، بیمه شده/مستمری بگیر اصلی صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر باشد، همانند وضعیت سایر صندوقهای بیمه و بازنشستگی، اساساً موضوع تحت تکفل قرار گرفتن وی از سوی بیمه شده سازمان تأمین اجتماعی و برخورداری از مزایای این سازمان منتفی خواهد بود.

متن جایگزین بند ۴:

۴- **ارائه درخواست برقراری کفالت از سوی بیمه شده یا مستمری بگیر اصلی، در خصوص والدین، شوهر بیمه شده زن و فرزند ذکور از کار افتاده نیازمند، صرفاً به صورت غیر حضوری و از طریق سامانه خدمات غیر حضوری سازمان تأمین اجتماعی (به نشانی اینترنتی es.tamin.ir) امکان پذیر بوده و واحدهای اجرایی می بایست ضمن اطلاع رسانی لازم در خصوص نحوه استفاده از سامانه مزبور به متقاضیان امر، از پذیرش درخواست حضوری جداً خودداری نمایند.** پس از ثبت درخواست برقراری کفالت در سامانه یادشده، تقاضای مذکور به صورت هوشمند به سیستم متمرکز کفالت (techins) شعبه محل بیمه پردازی و یا دریافت مستمری متقاضی منعکس شده و شعب می بایست در اسرع وقت نسبت به انجام تشریفات مقرر اقدام نمایند.

تذکره: تا زمان فراهم شدن زمینه ارائه درخواست غیر حضوری برای اتباع بیگانه و همچنین مواردی که ادعای کفالت آنان پس از فوت بیمه شده/مستمری بگیر مطرح می گردد، اخذ درخواست به صورت حضوری از این قبیل متقاضیان، با تکمیل فرم های شماره ۱ و ۲ ضمیمه بخشنامه شماره ۱۴ مشترک فنی و درآمد بلامانع خواهد بود. بدیهی است ثبت تقاضا و انجام فرآیند سیستمی درخواست های مورد بحث نیز از طریق سیستم متمرکز کفالت صورت می پذیرد.

متن جایگزین بند ۱۱:

۱۱- پس از اعلام نظر بازرس فنی مبنی بر تحت تکفل بودن والدین یا شوهر بیمه شده و یا مستمری بگیر و تایید آن از سوی مسئول امور بیمه شدگان، فرآیند نامنویسی و تخصیص شماره تأمین اجتماعی برای فرد تبعی جدید، همزمان با تکمیل فرآیند در سیستم متمرکز کفالت به صورت سیستمی انجام می پذیرد و در مواردی که بنا به دلایلی، روند نامنویسی هوشمند فرد تبعی جدید با اختلال مواجه می گردد اطلاعات مربوطه جهت بررسی و تعیین تکلیف لازم به کارتابل درخواست های کفالت در منوی نامنویسی متمرکز- کارتابل غیر حضوری منعکس شده تا پس از رفع ایراد مربوطه توسط کارشناسان ذیربط زمینه نامنویسی فرد تبعی جدید در سیستم فراهم گردد.

«بخشنامه»

متن جایگزین بند ۱۳:

۱۳- در مواردی که درخواست کفالت پس از فوت بیمه شده/ مستمیری بگیر مطرح می گردد پذیرش درخواست این قبیل افراد در اجرای دادنامه شماره ۳۴۹ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری و با استناد به ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی منوط به ارائه دلایل و مدارک معتبر و اثبات این امر از سوی متقاضی می باشد. لذا با توجه به اهمیت موضوع و تعهداتی که برای سازمان در قبال افراد تحت تکفل ایجاد خواهد شد در این موارد متقاضیان می بایست فرم شماره ۲ پیوست بخشنامه شماره ۱۴ مشترک فنی و درآمد را تکمیل و پس از تایید گواهی امضاء آن در دفتر اسناد رسمی، فرم مذکور به همراه مستندات مربوطه که بیانگر ادعای متقاضی مبنی بر تحت تکفل بودن در زمان حیات بیمه شده/ مستمیری بگیر است را به شعبه ذیربط ارائه تا پس از تحقیق و بررسی جامع پیرامون تقاضای موصوف از سوی واحد اجرایی، نتیجه مشروحاً جهت طرح در کمیته کفالت (متشکل از معاون تعهدات بیمه ای و روسای ادارات امور بیمه شدگان، مستمریها) به اداره کل استان منعکس گردد.

تذکره ۱: چنانچه متقاضیانی که کفالت آنان از سوی کمیته مذکور (با اکثریت آراء) مورد تایید قرار می گیرد تنها بازمانده واجد شرایط دریافت مستمیری باشند می بایست پس از تایید کفالت از سوی کمیته استانی مراتب به همراه مستندات مربوطه جهت طرح در کمیته ستادی و اظهار نظر نهایی به اداره کل امور بیمه شدگان ارسال گردد لیکن در صورتی که غیر از متقاضیان موصوف، بازمانده واجد شرایط دیگری جهت دریافت مستمیری بازماندگان وجود داشته باشد با تایید کفالت توسط کمیته مورد بحث و تحقق و اجتماع کلیه شرایط قانونی، ارائه حمایتهای مقرر در قانون به ذینفعان امر بلامانع خواهد بود.

تذکره ۲: نظریه بازرس فنی و کمیته کفالت استان (در مواردی که کفالت حین الفوت مورد تایید قرار می گیرد) می بایست با استناد به مدارک و مستندات مربوطه که بیانگر تحت تکفل بودن متقاضیان موصوف در زمان حیات بیمه شده/ مستمیری بگیر است صورت پذیرد و اشاره به تحقیقات محلی به تنهایی برای تایید کفالت در این موارد کافی نمی باشد. از جمله این مدارک می توان به اسناد مالی مربوط به واریزی های صورت گرفته توسط بیمه شده/ مستمیری بگیر متوفی در وجه والدین/ شوهر بیمه شده زن، قبوض آب/ برق و ... که توسط متوفی مورد نظر در زمان حیات پرداخت گردیده و همچنین مستندات مربوط به نحوه تامین محل سکونت والدین (اعم از اینکه با بیمه شده/ مستمیری بگیر در یک ساختمان سکونت داشته اند و یا اجاره نامه مربوط به محلی که بیمه شده / مستمیری بگیر جهت والدین خود اجاره نموده) اشاره کرد.

بنابراین ضروری است کارشناسان و مسئولین ذیربط واحدهای اجرایی و ادارات کل استانها، به طور همه جانبه این امر را مدنظر قرار دهند.

«بخشنامه»

تذکره ۳: در مواردی که درخواست کفالت پس از فوت بیمه شده ارائه می گردد، چنانچه فرد متقاضی مستمری بگیر با میزان دریافتی کمتر از حداقل مستمری موضوع ماده ۱۱۱ قانون تأمین اجتماعی بوده و در زمان حیات بیمه شده نسبت به انصراف از دریافت مستمری و ارائه تقاضای تحت تکفل بودن اقدام ننموده باشد؛ این امر اماره ای بر عدم وابستگی مالی به بیمه شده تلقی می گردد و **پس از فوت وی، امکان انصراف از دریافت مستمری و به تبع آن بهره مندی از مزایای تحت تکفل بیمه شده متوفی بودن را نخواهد داشت.**

تذکره ۴: با توجه به اینکه عدم اقدام شخص بیمه شده در زمان حیات برای اخراج والدین از کفالت خویش، ایجاد کننده یک فرض حقوقی غیر قابل نقض (اماره مطلق)، مبنی بر «تداوم تأمین مالی آنها توسط وی و بقاء کفالت» می باشد، بر این اساس **درخواست جابجایی کفالت از طرف والدینی که در زمان فوت فرزندشان تحت تکفل فرزند دیگر خود بوده اند، قابل پذیرش نیست.**

تذکره ۵: به منظور امکان نظارت و کنترل عملکرد واحدها بر اجرای صحیح مقررات، شعب ذیربط و ادارات کل استانها مکلفند مستندات و مدارک مربوط به افرادی که درخواست کفالت آنان از سوی کمیته استانی مورد تایید قرار گرفته را در کلاسورهای جداگانه ضبط و نگهداری نمایند.

متن جایگزین بند ۱۸:

۱۸- زمانی که پدر بیمه شده به حکم مفاد بند ۴ ماده ۵۸ و بند ۳ یکی از مواد ۸۱ و ۸۲ قانون تأمین اجتماعی (شرط سنی و یا به دلیل از کارافتادگی و امرار معاش توسط بیمه شده) واجد شرایط کفالت بوده و با رعایت مقررات تحت تکفل فرزند خود قرار می گیرد، در این صورت همسر واجب النفقه وی نیز که مادر بیمه شده / مستمری بگیر می باشد به تبع وی **پس از احراز شرط سنی** با انجام تشریفات مقرر و بررسی همه جانبه و النهایه تأیید آن، تحت تکفل بیمه شده / مستمری بگیر تلقی شده و می تواند به ردیف افراد تبعی اضافه و از مزایای قانونی بهره مند گردد. لذا چنانچه بیمه شده فوت نماید از آنجائیکه یکی از شروط اساسی کفالت مادر داشتن شرط سنی مقرر قانونی قبل از فوت بیمه شده / مستمری بگیر (حین الفوت) بوده و تحقق این امر به هنگام بررسی کفالت ضروری و اجتناب ناپذیر می باشد، برای رسیدگی به درخواست کفالت مادر که پس از فوت بیمه شده اصلی مطرح می گردد **احراز شرط سنی و سایر شرایط قانونی، حین الفوت بیمه شده / مستمری بگیر لازم الرعایه خواهد بود.**

متن جایگزین بند ۲۰:

۲۰- در مواردی که پدر و مادر بیمه شده قبلاً با انجام تشریفات مربوطه تحت تکفل یکی از فرزندان قرار گرفته لیکن بعد از مدتی بنا به دلایلی فرزند متکفل مدعی خروج والدین از کفالت خود باشد، در این صورت ضروری است بدواً درخواست ابطال کفالت از سوی بیمه شده ای که والدین تحت تکفل او قرار داشته اند از طریق سامانه خدمات

«بخشنامه»

غیرحضوری سازمان تأمین اجتماعی ارائه تا پس از بررسی شعبه و در صورت تایید، زمینه ابطال کفالت فراهم گردد. بدیهی است پس از تحقق این امر، ثبت درخواست برقراری کفالت از سوی سایر فرزندان در سامانه مذکور با رعایت ضوابط موردعمل امکان پذیر خواهد بود.

متن الحاقی به بند ۲۸:

تذکر ۵: در اجرای دادنامه شماره ۱۵۷ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۴ هیات عمومی دیوان عدالت اداری، نوادگان اناث مشروط بر اینکه اولاً فاقد شغل و شوهر باشند و ثانیاً احراز شود که تحت کفالت اجداد خود بوده اند با رعایت ضوابط تبیین شده در بخشنامه شماره ۱۰۰۰/۱۴۰۰/۷۷۳۵ مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۸ استحقاق دریافت حمایت های قانونی را خواهند داشت.

متن جایگزین تذکر ۱ بند ۲۹:

تذکر ۱: در صورت ترک تحصیل موقت **فرزندان ذکور بیمه شدگان**، استفاده از مزایای مذکور متوقف و با اشتغال مجدد به تحصیل برخورداری از مزایای مورد بحث منحصراً در مدت اشتغال به تحصیل و حصول شرایط بلامانع می باشد. ضمناً در خصوص **فرزندان ذکور مستمری بگیران** صرفاً در صورتی که وقفه تحصیلی، وفق مقررات آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه محل تحصیل، موجه تشخیص داده شود و این موضوع با ارائه مدارک و مستندات مربوطه در کمیته بررسی و احراز شرایط جهت بهره مندی از مزایای مستمری مورد تایید قرار گیرد (موضوع بند ۹ بخشنامه شماره ۱۰۰۰/۹۹/۱۱۵۸۰ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۶ و قسمت هـ - ۱ بخشنامه شماره ۱۰۰۰/۱۴۰۰/۷۷۳۵ مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۸)، ارائه تعهدات قانونی به آنان نیز امکان پذیر خواهد بود.

شایان ذکر است بندهای فوق الذکر در بخشنامه شماره ۱۴ مشترک فنی و درآمد به شماره ۱۰۰۰/۹۴/۴۲۲۱ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۹ به شرح پیوست جایگزین و اعمال شده است.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه مدیران کل، معاونین تعهدات بیمه ای، روسای ادارات امور بیمه شدگان، مستمریها، نامنویسی و حسابهای انفرادی استانها و روسا و مسئولین مربوطه در واحدهای اجرایی خواهند بود.

میراثم موسوی

